(Nro. 246.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek Nro. 124. 27. Października 1820.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Nayiaśnieyszy Pan raczył uchwalić, aby w Taropolu utworzone było Gymnazyium, w którem nauki dawać będą XX. Jezuici.

Z początkiem następuiącego roku szkolnego dawane będą nauki pierwszych dwóch klass grammatykalnych tego nowego Gymnazyium.

Wiadomości z Budy zawieraią o wyieździe z tamtąd Nayiaśnieyszego Dworu co następuie: Cesarstwo opuścili w pożądanem zdrowiu Peszt na d. 9. b. m. o godzinie 8 rano, i iak iuż donieśliśmy udali się przez Gran, Tyrnawę do dóbr rodzinnych Hollitscha. Pobyt Nayiaśnieyszych Cesarstwa trwaiący cały miesiąc w obydwóch miastach, był ciągłem pasmem błogosławieństw Ludu, obsypuiącego Ich za okazywaną troskliwość, miłość i dobroczynność ku wszystkim klassom ludzi szczególniey zaś w każdym względzie ku mieszkańcom miast obudwóch. Nayiaśnieysi Cesarstwo przybyli tutay na d. 7. z. m., z upodobaniem uważali N. Cesarstwo iak wszyscy mieszkańcy obu miast dzielili nawzaiem pomiędzy sobą radość z Ich pobytu; N. Cesarstwo okazywali swoie zadowolnienia ze wszystkich popisów woyska równie i z składanych sobie hołdów przez kraiowe Deputacyie i mieszkańców obudwóch miast, łącząc do tego nigdy niewygasłe dobrodzieystwa; i iak łaskawie postanowili N. Cesarstwo przepędzić tu czas nieiaki, tak podobne odiechali; niezliczone uczucia i oznaki wdzięczności rozlegaią się za tą Panuiącą Parą, którey obecność na zawsze stała się pamiętną. Odiazd N. Cesarstwa, stosownie do wyraźnego Naywyższego rozkazu nastąpił bardzo cicho, a iednak wdzięczność mieszkańców stąrała się w ostatniey chwili okazać swoie uczucia. Niezliczone mnóstwo Ludu otaczało drogę powtarzaiąc radośne okrzyki. Milicyia mieyska Pesztu i Budy wystąpiła. W Budzie stała iazda mieyska na moście, piechota zaś w oddziałach koło nowego domu wychowańców. Powóz N. Cesarstwa otaczało dwóch huzarów z Komitętu, tudzież 6 iazdy z miasta Pesztu a dwóch z Budy; za powozem iechali konno: Major Franciszek Xawery Mayerffy i Rotmistrz drugi Pauer; dway inni Officerowie iazdy mieyskiey towarzyszyli Nayiaśnieyszym podróżnym do domu gościnnego pod ieleniem. Nayiaśnieysi Cesarstwo przybyli do Gran w południe, wysiedli w domu Prymasa, przyięci z radością iedli tamże obiad, raczyli oglądać mieysce i plany do budowy maiącey bydź odnowioną na mieszkanie Arcybiskupa i kapituły, i przepędzili tamże noc. Wieczorem było miasto oświecone. Dnia 10. rano udali się Cesarstwo w dalszą podróż. Cesarzowicowskie i Królewicowskie Moście: Arcy-Xiąże Antoni i Ludwik, Xiąże Albrecht Sasko-Cieszyński wyiechali także na d. 9. rano; powracaią Oni do Wiednia. Cesarzowicowskie Moście: Arcy-Xiąże Następca Tronu i Franciszek, zaszczycili ieszcze raz obecnością swoią na d. 9. teatr mieyski w Peszcie, a d. następuiącego rano po godzinie 5 udali się do Hollitscha.

Gazeta powszechna Pruska Stanu zawiera z Tryestu list następuiący: *Z Tryiestu z d. 27. Września.* — Wiadomości z Neapolu donoszą o zamieszaniu i pogrążeniu umysłów, panuiących po między Węglarzami i od czasu, iak względem sposobu myślenia Dworu Wiedeńskiego nie ma wątpliwości. W wielu Vendytach czyli lożach mówiono o wnyyściu obcego woyska, i wyrażano się dosyć dokładnie, iż nie podobieństwem iest dadź odpór, i raczey należałoby się układać o bezwarunkową amnestyię. W Państwie Kościelnem i innych Państwach Włoskich panuie spokoyność. Niektórzy co pierwey głośno mówili o rewolucyiach, są teraz bardzo ostrożni w mówieniu; woysko Austryiackie w liczbie 80,000 tysięcy stanęło w mieyscach swoiego przeznaczenia, a w d. 1. Października będzie mogło posunąć się daley.

)(

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia Brazylija i Algarbiia.

Junta Konstytucyyna z Oporto przybywszy do Lyzbony, mianowała natychmiast inną Juntę w mieyscu dotychczasowéy, i obydwie zarządzaią wspolnie Królestwem, z resztą panuie zupełna spokoyność między mieszkańcami.

Włochy.

Pisma publiczne donoszą z Turynu, iż Kawalera Pescara z rodziny Xiążęcey tegoż imienia, przybyłego do Turynu iako sprawuiącego interessa Dworu Neapolitańskiego nie przyięto i odmówiono mu przedstawienia go u Dworu. P. Pescara prosił potém o pozwolenie wręczenia Xiężnie Genevois listów swoiego Króla i Następcy Tronu, lecz odmowiono mu tegoż podobnie, ponieważ niebędąc uprzednie przedstawiony Królowi nie mógł bydź także u tey Xiężney.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 20. Października. — Jego Królewicowska Mość Xiąże Oranii, Następca Tronu Niderlandzkiego, przed wyiazdem swoim z tey Stolicy, zwiedził d. 17. b. m. w pałacu Kommissyi Rządowey Woyny Biórs woienne. Przyiął Xiążęcia Jmci i oprowadzał JW. Jenerał Dywizyi Hauke, Zastępca Ministra Woyny, okazuiąc Mu wszystkie szczegóły służby tak w biórach iako i w innych zakładach tamże będących. W Litografii wyciśnięto w obecności J. Królewicowskiey Mości napisane przez Niego na prędce następuiące wyrazy Francuzkie: *Je desire de voir de plus en plus reprendre à la Pologne la nationalité, qui est un bien si précieux pour les Nations.* — Porządek i czystość wszędzie panuiące, zwróciwszy uwagę Xiążęcia, ziednały tym zakładom naywiększe Jego pochwały.

W tych dniach wyiechali z tey Stolicy: Hrabia Capo d'Istrias, Cesarsko-Rossyyski Sekretarz Stanu do Spraw Zagranicznych; Baron Lebzeltern, Cesarsko-Austryiacki Poseł przy Dworze Petersburgkim i Hrabia de la Ferronais, Królewsko-Francuzki Poseł przy tymże Dworze.

Woyska po skończonych iesiennych ćwiczeniach i obrotach, wracaią teraz do zwykłych leż zimowych.

O to są petycyie przyięte na posiedzeniu Izby Poselskiey z d. 11. Październiku, przyrzeczone w Numerze 242/122. gazety naszey:

Aby w mieście Piotrkowie Sąd Ziemski był umieszczony. Jednomyślnie przyięła ią Izba, iako też i następne: Aby iaka bądź Magistratura Administracyyna lub Sądownicza, w mieście Stara Częstochowa umieszczona została, dla podniesienia miasta. — Aby na zupełne wyreparowanie kościoła Stobnickiego wyznaczone były od Rządu fundusze. Co do tey petycyi czynili uwagi swoie JW. Kapica, Deputowany Łomżyński, JW. Łętowski Deputowany Stobnicki i JW. Krysiński, Deputowany Cyrkułu V. M. S. Warszawy. — Aby posiadczom obligacyy 10,000 franków czasów Xięztwa Warszawskiego, był wyznaczony fundusz na ich zaspokoienie, a nim to nastąpi, były im zwrócone zaległe procenta. Tu czynili uwagi swoie JW. Nowakowski, Poseł Tarnogrodzki i JW. Grabowski, Poseł Węgrowski. — Aby niedogodności Kodexu Karnego na zeszłym Seymie przyiętego, były poprawione i przez Radę Stanu na przyszły Seym wniesione. Przymawiali się co do tey petycyi JW. Linde, Deputowany Cyrk. III. M. S. Warszawy, JW. Biernacki, Deputowany Wieluński, JW. Szołowski, Poseł Łęczycki, tudzież i Marszałek. — Aby proiekta do praw maiące bydź na Seymie wniesione, udzielanemi były przez Radę Stanu Członkom Izby Poselskiey na pół roku, a przynaymniey na kwartał przed rozpoczęciem Seymu, i aby ciż członkowie mocni byli uwagi swoie Radzie Stanu przesyłać. Otwierali zdania swoie w tey mierze JW. Linde, Deputowany Cirk. III. M. S. Warszawy, oraz JW. Łubieński, Poseł Chełmski. — Aby na mocy art. 26 i 27 Konstytucyi został ułożony pewny systemat drogowy, i aby szkody przez wycinanie kilkokrotne dróg uczynione w lasach i gruntach prywatnych właścicieli, były wynagrodzone. W tey materyi otworzył swe zdanie JW. X. Wierzbowski, Deputowany okręgu Płockiego. — Aby na mocy Konstytucyi zaręczaiącey wolność osobistą każdemu, Jan Bernard, wyznania Starozakonnego, niegdy sierżant woyska Polskiego, bez sądu od roku zamknięty w więzieniu Kaliskiém, miał sobie oddaną sprawiedliwość. Tu zdania swoie otworzyli JW. Łubieński, Poseł Chełmski, tudzież JW. Chodkiewicz, Deputowany Sandomierski. — Aby opłata Kontyngensu Liwerunkowego była uchyloną, lub przynaymniey do ceny targowey produktów zastosowaną. — Aby N. Pan raczył nayłaskawiey wstawić się do Rządu Austryiackiego za

obywatelami maiącemi od tegoż Rządu obligacyie lub rekonessanse, żeby te im były wypłacone. — Aby Monopolium tabaki z końcem przyszłego roku ustaiące, więcey nie było przedłużane. — Aby żaden wyższy Urzędnik Rządowy w domu Magistraturze Rządowey poświęconym nie mieszkał i drzewem Rządowem się nie opalał. —

Te wszystkie petycyie iak się wspomniało wyżey, iednozgodnie przyięte zostały; lecz wniesioną była ieszcze iedna, względem którey opinia Izby rozdwoioną została, a to z następuiącego powodu. Reprezentanci Woiewództwa Płockiego podali dwie propozycyie do petycyy; iedni życzyli sobie: aby, gdy ieden Sąd Ziemski miał bydź w Płocku, drugi mógł bydź zaprowadzony w Pułtusku; drudzy zaś pragnęli, aby tenże Sąd Ziemski w Ostrołęce, a nie w Pułtusku. Te dwa żądania dały powód do długiey dyskussyi; przymawiali się w iey ciągu, JW. X. Wierzbowski, Deputowany Płocki, JW. X. Łącki, Deputowany Kielecki, JW. Staniszewski, Poseł Ostrołęcki, JW. Dębowski, Poseł Kazimierski, JW. Grabowski, Poseł Węgrowski, JW. Laskowski, Deputowany Ostrołęcki, JW. Czaiewski, Deputowany Kalwaryyski, JW. Szymczykiewicz, Poseł Lelowski, JW. Chodkiewicz, Deputowany Sandomierski, JW. Skarżyński, Poseł Pułtuski, JW. X. Pleiewski, Deputowany Gostyński, JW. Wolicki, Poseł Olkuski. Skutek tey dyskussyi był ten, że oba żądania w petycyie zamienione zostały, pierwsze iednomyślnością, a drugie większością zdań. — Na tem się posiedzenie skończyło.

Dalsze petycyie przyięte na posiedzeniu Izby Poselskiey z d. 12. Października.

Aby młyny od 300 lat na rzece Wiśle się znayduiące, a od brzegów przez Administracyią odsunięte, gdy przez to straciły sposób utrzymywania się, otaxowane i przez Rząd zakupione zostały. — Aby w robieniu dróg zaprowadzony został systemat, iżby ieden trakt naprzód starano się ukończyć, a potem dopiero przystępowano do drugich; żeby kontrakty o robienie dróg na publiczney licytacyi czynione były, i aby Rada Stanu na Seym przyszły wygotowała stosowny do tego rozkład funduszów. Nareszcie co do chędożenia rzek, żeby ten ciężar z obywateli był zdiętym, a Rady Woiewódzkie wynalazły skuteczne do zastąpienia go środki. — Aby postanowienia w Dzienniku Praw umieszczane, na mocy Konstytucyi, kontrasygnowane były tylko przez Ministrów, a nie przez Radców Stanu w zastępstwie. — Aby w dobrach Ziemskich dziedzicznych, dziesięcina wytyczna nie miała mieysca, ieżeli do taryffy 1789. roku wciągnioną nie była: ieżeli ta dziesięcina podług ugody w korcach lub pieniądzach była szacowana, żeby w tym razie dziedzicowi wybór był zostawiony; nareszcie, żeby tam, gdzie była pomieszana in natura i w pieniądzach, w dawnym stanie pozostała. — Aby żydzi brani byli na kanton. — Aby miary i wagi nasze zrównane były z Pruskiemi, lub też żeby dawne miary Warszawskie przywróconemi zostały. — Aby w mieście Rawie zaprowadzone zostały szkoły wydziałowe. — Aby od wyroków Delegacyi Administrrcyyney, służyła ieszcze appellacyia ab instantia do Trybunałów właściwych. — Aby dla zaratowania właścicieli zadłużonych, zaprowadzony był u nas Systemat Kredytowy, nad którego układem wybrane Kommissyie zastanawiać się maią. — Aby powoli przygotować reformę żydów przez zniesienie kahałów, przez zaprowadzenie Szkoły Rabynów przy Uniwersytecie Warszawskim, przez zniesienie żydowskich drukarny i zabronienie sprowadzania xiąg z zagraniey, przez zaprowadzenie ich dokładnego spisu statystycznego, przez zabronienie im wczesnego żenienia się etc. — Aby wprowadzanie do Polski Angielskich towarów było zabronione dopóty, dopóki w Anglii bil zbożowy trwać będzie. — Aby urządzenie Sądów Ziemskich maiące nastąpić przez Statut Organiczny o Sądownictwie ułożony przez Radę Stanu, było zmienione w ten sposób, żeby dla każdego Woiewództwa naymniey po dwa Sądy Ziemskie były zaprowadzone; dla Woiewództwa zaś Mazowieckiego, żeby było pięć, a to w osobnych miastach bez wydziałów; co do mieysca zaś Sądów, aby się Rady Woiewódzkie z Rządem ułożyły. — Aby w Łomży Liceum było założone. — Aby żydom nakazać ustąpić z Warszawy, a przynaymniey tymczasem z pryncypalnych iey ulic. — Aby w przedmiotach prawodawczych nie były odtąd wydawane wyroki i urządzenia Władz Administracyynych bez zezwolenia N. Pana i naradzenia się Izb Seymowych. — Aby mieszkańcom Zamościa za ich szkody i zniszczenia udzielone było wynagrodzenie. — Aby wysoka opłata konsensowego na szynki nałożona, była zniesioną. — Aby Sądownictwa Administracyyne niekonstytucyyne były zniesione. — Aby dla rozszerzenia Religii i moralności liczne Seminaryia były pozakładane, i aby z massy supprymowanych dóbr du-

chownych, założona była kassa wsparcia dla duchownych, którzy się z obowiązdów kapłańskich wywiązali. — Aby miasto Serock należało równie iak Zamość i Praga do wynagrodzeń za zniszczenia w czasie woyny poczynione. — Aby prawo o Hypotekach wzruszaiące prawie wszystkie przepisy Kodexu Cywilnego, poprawione przez Radę Stanu tak, żeby w niczém ani Kodexu, ani Konstytucyi nie nadwerężało, wniesione było ne Seym przyszły. — Aby dla podniesienia fabryk, wszelkie artykuły do ubioru woyska służące w rękodzielniach kraiowych były zakupowane. — Aby włościanom wypuszczane były grunta Rządowe. — Aby w Brześciu Kujawskim, iako środkowém mieście Województwa Mazowieckiego, Sąd Ziemski był założony. — Aby zamiast Olkusza miastem Obwodowem była Pilica. — Aby rzeka Ner uwolniona od młynów, iazów etc., a to na mocy dawnych konstytucyi, została wyczyszczoną i spławną. — Aby przez miasto Obwodowe Augustów, trakt pocztowy był przywrócony. — Aby miastu Radom udzielone były od Rządu fundusze na postawienie gmachów Rządowych. — Aby dawnym woyskowym potrzebne wsparcie było udzielone. — Nakoniec, aby poborcy pobieraiący opłaty extraetatowe, przymuszeni byli kontrolę swą składać każdego 1go dnia miesiąca Grudnia w Kancellaryi Obwodu, i ażeby tamże każdemu wolno było przez miesiąc ią sprawdzać.

(Tu wniosł petycyię W Xiąże Konstanty iako Reprezentant Cyrkułu VIII. czyli miasta Pragi, którą umieściliśmy: obacz numer wspomniony 242/122 gazety naszey).

Aby okolica Warszawy Muranów zastanowiła baczność Rządu, i aby dla iey korzystnego co do położenia i powietrza stanu, zwrócona do niey była ludność miasta. — Aby żadney Władzy Administracyyney nie było wolno rozbierać i uzupełniać Dekretów N. Pana. — Aby pewna ilość zapłaty szarwarkowey, od okolic miasta Płocka, obróconą była na wystawienie mostu na Wiśle pod Płockiem. — Aby rzeka Drwęca była wyczyszczoną i spławną zrobioną. — Aby przywiley potróyney delacyi służący Prokuratoryi Jeneralney był zniesiony. — Aby reszte pozostałą miast i włości uwolniono od płacenia subsidii charitativi. — Aby na prawey stronie Wisły w Obwodzie Stanisławowskim pozaprowadzane były Sądy Ziemiańskie i Ziazdowe. — Aby kwaterunek exystuiący w Warszawie, wprzód niżeli stan Skarbu pozwoli mu wystawić dostateczną ilość koszar, był na słuszniey szych zasadach oparty, bo dotąd przy wielkiey liczbie domów rządowych, przy mnóstwie mieszkań walących się i nowo stawianych, nareszcie przy upowszechnionych opłatach kwaterunkowych, część tylko mieszkańców ciężar ten znosi. — Aby środki ku oświeceniu włościan przedsiębrane nie były dla tychże z uciążliwością. — Aby reformę żydów uskuteczniaiąc naprzód zabronić im szynkowania wódki i innych napoiów tak po miastach iako i po wsiach. — Aby Rady Obywatelskie co lat dwa zmieniały się tylko w 1/4 części a nie zupełnie. — Aby miastom Obwodu Kalwaryyskiego nadane były pewne prawa. — Aby fundusze Plebanów były pomnożone, żeby zbierano fundusze na reparacyie Kościołów; żeby nareszcie ciż Plebani uwolnionemi byli od sprawowania zatrudnień Urzędników Stanu Cywilnego, wymagaiących wiele czasu i często z ich powołaniem niezgodnych. — Aby na Seym przyszły Kodex Karny Woyskowy został ułożony. — Aby Jarmark walny na woły był zaprowadzony w Mławie. — Aby monopolium soli z końcem kontraktu nie było więcey przedłużone. — Aby na następnym Seymie wniesiony był proiekt o wydatkach skarbowych. — Aby nowo murowane domy na Prowincyi używały przywileiu miasta Warszawy co do uwolnienia czasowego od kwaterunku. — Aby Władze Rządowe w postanowieniach tyczących się kraiu całego, zasięgały wprzódy zdania Rad Woiewódzkich; żeby tym wolno było prośby swoie prosto na ręce Ministra Sekretarza Stanu przesyłać, i żeby nareszcie opłaty szarwarkowe w tychże Radach były składane. — Aby surowe skóry z kraiu wywożonemi nie były, żeby owszem na ich wyrabianie w kraiu, garbarnie zaprowadzonemi były, a wszelkie wprowadzanie tychże z zagranicy było wzbronione. — Aby ubodzy Plebani od szarwarków uwolnionemi byli. — Aby w mieście Płocku wystawione były koszary. — Aby żydzi na mocy dawnych Konstytucyy nakazane sobie mieli wyniesienie się z Pułtuska.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.